

Konstfack

University College of
Arts, Crafts and Design

Utbildningsdepartementet

2019-10-31

KF2019/VO1/28

Underlag till regeringens forskningspolitik (U2019/02263/UH)

Konstfack bedriver forskning inom hela det bild- och formkonstnärliga området inriktad mot såväl djupare förståelse av ämnesspecifika problemställningar som med mer direkt formulerad samhällsanknytning. Eftersom Konstfack är en liten högskola samarbetar vi med andra starka forskningsmiljöer och med andra samhällsengagerade aktörer inom kulturen, näringslivet och myndighetsfären.

I den senaste forskningspropositionen lyfte regeringen fram klimat och miljö, hälsa, digitalisering, hållbart samhälle samt förbättrade kunskapsresultat i den svenska skolan som särskilt prioriterade områden för forskningspolitiken. Konstfacks forskning behandlar alla dessa centrala frågeställningar utifrån Konstfacks särskilda profil.

Konstfack menar att det är av högsta vikt att regeringen fortsätter på ett övergripande plan att relatera sin forskningspolitik till de globala målen. Konstfack menar därför att det är av stor vikt att dagens forskningspolitik utvärderas mot dessa mål innan en kommande forskningspolitik formuleras.

Konstfack vill att regeringen i arbetet med att formulera en ny forskningspolitik särskilt beaktar följande punkter:

- Den konstnärliga forskningens villkor
- Infrastruktursatsningar för konstnärlig forskning
- En forskningspolitik för gestaltande livsmiljöer
- Forskningsmedel kopplat till utbyggnad av lärarutbildningen

[Den konstnärliga forskningens villkor](#)

Konstnärlig forskning är ett nytt forskningsområde som just nu både nationellt och internationellt utvecklas i hög hastighet och börjar hitta sin särart och karaktäristika i relation till andra närliggande äldre och mer väletablerade forskningsområden.

En viktig skillnad mot exempelvis forskning inom humanvetenskaperna är att den konstnärliga forskningen bedrivs i och med hjälp av olika typer av kostnadsintensiva laborations-, verkstads-, studio-, ateljé-, och scenmiljöer. Detta gör den konstnärliga forskningen på så sätt mer lik forskning inom teknik, och naturvetenskap.

För Konstfacks och övriga konstnärliga högskolors långsiktiga överlevnad och fortsatta utveckling är det därför centralt att vi i framtiden erhåller ett större forskningsanslag som tar hänsyn till den konstnärliga forskningens egenart. Trots den permanenta utökningen av de konstnärliga högskolornas forskningsanslag som genomförts under de senaste åren är det låga forskningsanslaget fortfarande ett problem. Efter utökningen utgör till exempel Konstfacks forskningsanslag knappt 11 procent av det totala anslaget, den lägsta andelen för forskningsanslag bland Sveriges högskolor och universitet. Detta begränsar forskningen, möjligheterna att bygga upp en egen forskarutbildning samt forskningsanknytning av utbildningarna.

Regeringen bör ha som en del av sin forskningspolitik att forskningsanslaget ska utgöra minst 20 % av de totala anslagen för de konstnärliga högskolorna.

Enligt Vetenskapsrådets årsredovisning gick inte ens 0,9% av de utbetalda projektstöden 2018 till konstnärlig forskning och området saknas helt inom de andra stödformer som Vetenskapsrådet gav under 2018. De betyder att av Vetenskapsrådets samlade utbetalningar av olika stödformer till svensk forskning 2018 utgjorde stödet till konstnärlig forskning knappt 0,4%.

Konstfack menar att regeringen i sin forskningspolitik bör ge Vetenskapsrådet instruktionen att minst 2 % av myndighetens olika stödformer ska ges till området konstnärlig forskning.

Infrastruktursatsningar för konstnärlig forskning

En central del för att bygga upp framgångsrika forskningsmiljöer och som är särskilt eftersatt inom det konstnärliga området är väl fungerande forskningsinfrastrukturer. Vetenskapsrådet ger i dagsläget inte sådant infrastrukturstöd till konstnärlig forskning. De bedömningskriterier som Vetenskapsrådet använder sig av inom stödformen är heller inte tillämpliga på konstnärlig forskning.

Om Vetenskapsrådet skulle avsätta minst 2% (se ovan) inom stödformen infrastruktur till konstnärlig forskning skulle det kunna stötta särskilda satsningar kopplat till de fysiska miljöer som konstnärlig forskning är beroende av. För Konstfacks del skulle det betyda uppbyggnad av särskilda specialistverkstäder där ny oprövad teknik kan utforskas i gränslandet mellan det digitalt virtuella och analogt hantverksmässiga i samarbete med andra nationella och internationella forskare.

En forskningspolitik för gestaltande livsmiljöer

Konstfack föreslår att regeringen särskilt bör utveckla en forskningspolitik som stöttar de mål för arkitektur-, form- och designområdet som anges i Propositionen *Politik för gestaltad livsmiljö* (Prop. 2017/18:110).

Enligt propositionen ska arkitektur, form och design bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. Vidare skrivs att detta bland annat ska uppnås genom att kunskap om arkitektur, form och design utvecklas och sprids.

Konstfack menar att detta kan stöttas på olika sätt genom regeringens forskningspolitik. Bland annat skulle en särskild satsning på forskning kopplat till konst i offentliga miljöer vara viktig i relation till de stora satsningar som idag på offentlig konst i samband med de stora infrastruktursatsningarna i Stockholm och i andra delar av landet.

Forskningsmedel kopplat till utbyggnad av lärarutbildningen

Regeringen har haft ett tydligt långsiktigt mål att bygga ut landets lärarutbildningar under de senaste åren samtidigt som regeringen på olika sätt också lyft fram vikten av att lärarutbildningarna blir mer forskningsanknutna än tidigare. Konstfack menar därför att regeringen i sin forskningspolitik bör tillse så att det till en fortsatt utbyggnad av lärarutbildningar kopplas forskningsmedel så att forskningsanknytningen inte urvattnas.

Ärendet har beslutats av Maria Lantz, rektor efter föredragning av Magnus Mörck, chef för utbildnings- och forskningsadministrativa avdelningen. I beredningen av ärendet har bland annat Magnus Bårtås, vice rektor för forskning och forskarutbildning deltagit.

Maria Lantz
rektor

Magnus Mörck
föredragande